

Elektronik MDK'dan Haberler:

Elektronik Mühendisleri Meslek Dalı Ana Komisyonu 30 Kasım 2006 tarihinde Elektrik Mühendisleri Odası Genel Merkezi'nde toplandı. Tuncay Ataman'ın yönettiği toplantıya İzmir, Bursa ve Ankara temsilcileri katıldı. EMO Bursa Şubesi'ni Elektronik Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu Başkanı. Mustafa Dayanıklı ve Komisyonun Başkan Yardımcısı Mustafa GÜVELOĞLU temsil ettiler. Toplantının gündemi; piyasada çalışacak olan elektronik mühendislerine ilişkin düzenlemelerin yapılması ve uzmanlık alanlarının belirlenmesi idi. Toplantıya Komisyonumuzun çalışmaları aktarıldı. Aşağıda bu çalışmaların bir özetini yayınlıyoruz;

Komisyon Çalışmaları:

Komisyonumuz ilk olarak; TSE İhtisas Kurulu'nca hazırlanan "200346293 Yetkili Servisler Network (ağ) bileşenleri ve sistemleri için Kurallar" Standart tasarısına ilişkin, gerekçeli olarak elektronik mühendisi çalıştırılması görüşünü iletti. Standardın isteğimiz doğrultusunda 2007 ocak ayı içinde çıkacağını tahmin ediyoruz.

Elektronik Mühendisliğinin tanımı ve meslek alanları konusunda görev alan komisyon üyesi Elektronik ve Haberleşme Müh. İlhan Düzen EMO yayınlarından

yararlanarak bir çalışma yapmaktadır.

Komisyon üyesi Elektronik Müh. Devrim Bilgin meslek etiği ve elektronik mühendisleri meslek ilkeleri üzerine yine EMO yayınları ve diğer kaynaklar üzerinde çalışmalar yapmaktadır, çalışması bitme aşamasındadır. (Bu çalışmanın özetini de köşemizin devamında bulabilirsiniz.) EEB'06 (Elektrik, Elektronik ve Bilgisayar Mühendislikleri Eğitimi) 3. Ulusal Sempozyumu için komisyonumuz bir bildiri sunmuş ve bu bildiri kabul edilerek yayınlanmıştır.

Son olarak Komisyonumuz "Türkiye'de Elektronik Sanayinin Gelişimi Kapsamında, Elektronik Mühendisliğinin Geleceği" konulu paneli 22 Kasım 2006 tarihinde düzenlemiştir.

Şubemiz tarafından yayınlanan her bültene, Komisyon üyelerimiz Ayşe Kartaltepe ve Neşe Tunuslu komisyonumuza ayrılan sayfayı düzenlemektedirler. Böylelikle meslektaşlarımızla iletişim sağlamaktayız.

Komisyonumuz 2007 yılı içindeki hedefi de; "Elektrik Elektronik Bilgisayar Mühendisliği Meslek Yasası Tasarım Taslağı" hazırlanması doğrultusunda, elektronik mühendisliği kapsamında çalışmalar ile elektronik mühendislerince kurulmuş olan işyerlerinin EMO tarafından tescillendirilmesi konusunda çalışmalar yürütmek olacaktır.

Türkçe Teknik Kelimeler : Türkçe'mize sahip çıkalım , Türkçe kelimeler kullanalım

Yabancı Kelimeler	Türkçe Kelimeler
aktif İng. active	etkin
check-in İng.	giriş işlemi
endeks	gösterge
grado İta. grado	düzye, seviye derece
jeodezi İng. geodesy	yer ölçme bilimi
kantitatif Fr. quantitatif	niceleyici
multivizyon Fr. multi-vision	çok yansıtmalı
optimize etmek Fr. optimiser	en uygun duruma getirmek
roaming İng. roaming	dolaşım
versiyon	uyarlama

Komisyon Üyelerimizi Tanıyalım:**DEVİRİM BİLGİN**

Oda Sicil No: 28714

1977 yılının Mart ayında Artvin'in Arhavi ilçesinde doğdu. Öğretmen emeklisi bir babanın ve ev hanımı bir annenin 4 çocuğundan biridir. Titizliğini babasından duygusallığını annesinden almıştır. Öğrenim hayatını, sırasıyla Zonguldak, Artvin, Rize ve Bursa'da geçirmiştir, 1994 yılında Üniversite öğrenimini gerçekleştirmek üzere geldiği Bursa'da Uludağ Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Elektronik Mühendisliği Bölümünü bitirerek meslek hayatına adımını atmıştır. 1999 yılında iş yaşantısına Güç Elektroniği konularından Kesintisiz Güç Kaynakları(UPS) üzerine Proje Mühendisi olarak başlamıştır. Bu görevini iki ortağından biri olduğu ve adını doğmasını umut ettiği SU adlı kızından alan SÜnerji Güç Sistemleri Ltd.Şti.'nde yerine

getirmektedir. Okul yıllarında Elektrik Mühendisleri Odası Bursa Şubesi'nin gençlik faaliyetlerini arkadaşlarıyla beraber yürüterek dahil olduğu meslek odasının, Yönetim Kurulu, Danışma Kurulu, Bülten Komisyonu ve Elektronik Mühendisliği-MEDAK Komisyonunda görevler almıştır. Kitap okumayı önemsemekte ve felsefe, psikoloji, dilbilim, siyaset, edebiyat, bilim kurgu ve bilimsel makaleler üzerine okumaya özen göstermektedir. Emek verilerek üretilmiş, popüler kültürden uzak gerçek müzikleri dinlemeye ve arşivlemeye özen göstermektedir. Dünya eşini bulmuş, özgür ve eşit bir dünya için inatla mutluluğa kürek çekmektedir..

ETİK VE MESLEK ETİĞİ ÜZERİNE...

Derleyen: Ekim, Gülüm, Gülüm BİLGEN

Etik, Ahlak ve Yaşamdaki Yeri
Mühendis ve felsefeci olan Ahmet İnam, etiğin yaşamdaki yerini şöyle tanımlıyor: "Ahlak, bir arada yaşamayı başarmayı çalışan insanların yalnızca siyasal, hukuksal, toplumsal, ruhsal, bilimsel bakışlarla sorunlarını çözmeyeceklerini bir gün anladıklarında, üzerinde daha önemle düşünecekleri bir alan olacaktır."

Üretimden tüketime ortaya çıkan kurallar toplumun ekonomik yapısını ve bu temelde etkileşimler çerçevesinde gelişen bilinç düzeyine bağlı olarak da, toplumun kurumsal yapısını oluşturmaktadır. Bu süreç çok yoğun ve karmaşık insan ilişkileri temelinde ve yine bu ilişkilere dayalı oluşan ilkeler çerçevesinde gelişmektedir.

Siyasetten ticarete, inancın eğitime her alanda erdemim egemen kılınması, dünyanın yaşantı durumuna getirilmesi yönünde filozof krallardan, despot diktatörlere, iyi niyetin yüceltilmesinden amaca ulaşmak için her yolu geçerli gören anlayışlara, hayırseverlikten bencilliğe her alanda düşünce ve görüşler üretilmiştir.

Etik ve ahlaki bozulma, toplumsal yozlaşmanın sonucudur.

Toplumsal Yaşamda Simge ve Semboller
Amaç-Araç İlişkisi
Makyavelizm diye adlandırılan, amaç için her türlü aracı haklı kıldığı görüş bugünkü düzende yaygındır. Amerika'nın Irak'a saldırısını dünya kamuoyuna özgürlük, barış, demokrasi getirmeyi amaçlayan bir hareket olarak tanıtmaya çalışması, insanlığı kitlesel imha silahlarının tehdidinden korumayı hedeflediğini açıklamaları, amaç uğruna her türlü aracın kullanılmasını şartçı örneklerdir.

Toplumsal Koşullarımız
İnsanın toplumsallaşması, kimlik ve kişiliğinin oluşması yaşadığı toplumsal çevrenin koşulları ve değerlerine bağlıdır.

Mühendis ve mimarlar yaşadıkları toplumdan kopuk, kendilerine has bir ortamda bağımsız yaşayan bir kesim değildir. Ayrıca varlık nedenleri, doğayı, insanlık yararına değiştirmek için üretimi nicel, nitel olarak geliştirmek için, bu da insanlar arası ilişkilerin anlam ve boyutunu daha da artırmaktadır. Prof.W.G.Vicenti'ye göre mühendislik sosyal bir girişimdir ve tesadüfe bağlı olarak değil, iyi düzenlenmiş sosyal koşullar altında canlanıp ürün veren ağaca benzer.

TODAI eğitim elemanlarının seminerinde dağıtılan bilgi formu, toplumumuzda geçerli değer yargılarını şöyle açıklıyor:

- İnsanımız, kahramanlıklarıyla, savaşlarıyla özgündür,
- Kuralcı, şekilci, gösterişçidir,
- Oyuna ve eğlenceye düşkündür, ne sohbet eder ne de kitap okur,
- Hemşehircidir,
- Muhafazakardır, gelenekçi, milliyetçidir,
- Dedikoduyu sever, kavgacıdır, torpil yaygındır,
- Güvensizlik hakimidir,
- En az okuyan milletlerden biridir. Çalışkan değildir, zaman öldürmeyi sever,
- Randevusuna sadık değildir,
- İsrarcı ve yemincidir,
- Her şeyi bilir, her işi yapar,
- Birey olarak çekingen, grup olarak cesurduz,
- "Asker milletiz" der üniformadan hoşlanır,
- Namus kutsaldır, namus cinsellikle ilgilidir,
- Kışkançtır,
- Sporu sever spor yapmaz,

Doç.Dr.Osman Özsoy'un araştırmasına göre de Türkiye'de ortalama eğitim düzeyinin 4 yıl olduğu tespit edilmiştir.

Elias Canetti, paranın insan için güven kaynağı olduğunu, ona duyulan güvenin kendine duyduğu güvenle özdeşleştiğini belirtir. Bu durum bugünkü toplumumuzda da yoğun olarak gözlemlenmektedir. Özellikle televizyonların söze, yaşantıya ve eğlence programları kültürel yozlaşmanın boyutlarını ortaya koymaktadır. Her şey insana modanın kodlarıyla aktarıp beyinler şartlandırılıyor, kültür emperyalizminin tüm argümanları küreselleşmenin erdemi olarak yabancılaşmanın boyutlarına her gün yenileri ekleniyor. Şiddet olağan bir durum olarak yansıtılıyor, Etiğin Tarihsel Gelişimi, Felsefi Etikten Meslek Etiğine

Değerler ve ahlaki kurallar, etik davranışın oluşmasında kılavuzluk görevi yaparlar. Etik değerler, kişinin yaşantı ve eylem olanaklarıdır. Böyle olanakları gerçekleştiren kişi "değerli" ya da

"etik kişi" olur.

Etik değerler, altın kurallar ve temel kurallar, evrensel değerler, üst değerler, yerel değerler, mesleki normlar veya mesleki etik kurallar biçiminde hiyerarşik olarak sıralanabilir.

Evrensel değerler, yaşamın kutsallığı, insanlara saygı, dürüstlük, adalet, eşitlik, özgürlük, sözünde durmak, gizlilik, bağlılık, mülkiyet hakları, mahremiyet, halkın refahı vb. olarak sayılabilir. Ayrıca, bu değerlerin alt değerleri geliştirilmiştir. Örneğin, evrensel özgürlük değerinin alt değerleri; ahlaki özgürlük, eylem özgürlüğü, düşünce ve basın özgürlüğü, seyahat özgürlüğü, mülk edinme özgürlüğü olarak sıralanabilir.

Etik kurallar sistemi, genel yol gösterici ilkeleri veren bir stratejidir ve yasaların izin verdiğinden çok daha geniş bir yorum açıktır. Etik kodlar, bir mesleğin ve toplumun üyeleri arasındaki "inandırıcılığı" aracıdır ve ortak değerlere ve misyona sahip üyeler arasında aidiyet duygusunu artırır, topluma karşı görevlerinin olduğu bilincini canlı tutar.

Dünya Mühendisler Birliği, "Mühendislik Etiğinin Temel İlkeleri"ni 1977 yılında kabul etmiştir. Türkiye'de geç de olsa konuya ilişkin çalışmalar başlamıştır. TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri Nisan 2003'te kabul edilmiştir.

Günümüzde bilimi teknolojiye indirgeyerek çıkar ve sönürdü amacıyla kullanılan kapitalizm insan yaşamını cehenneme çevirmiştir.

Etiğin kapsayıcılığı karşısında, çalışmalarımızı meslek etiği ve mesleki davranış ilkeleri çerçevesi ile sınırlamak, toplumsal yaşamda değişik kimlikleri olan insanın sorumluluğuna sadece meslek alanlarındaki davranışlarına indirgemek olacaktır. Böylece bir yaklaşımda toplumda süregelen yapısal bozukluklara yenilerini eklemekten öte bir anlam taşımayacaktır. Etik, kişiye has, kişinin vicdan ve bilincine bağlı bireysel değerler değildir. Meslek Etiği ve Mesleki Davranış İlkeleri Bozulma içinde, değerler, değer yargıları doğrudan doğruya toplumun egemen sınıfının değer yargılarına bağlıdır.

Etik değerlere uymayan ilişkiler, ekonomik temele dayalı ilişkilerdir.

Meslek Etiği

- İnsanlar arası ilişkilerde tutum, davranış ve karar süreçlerini yönlendiren ilke ve değerler,
- Töre, gelenek, görenek ve yerleşik alışkanlıklar,
- İnsanlığın, tarihi süreçte yaşam pratiğinden çıktığıdır, insana has, evrensel boyutta kabul gören değerler,
- Bilime, bilgiye ve teknolojiye dayalı değerler irdelenip sorgulanmadan meslek etiği kavramı, etikleştirilmemektedir.

Mesleklerin oluşum, gelişim ve değişim sürecinde, pratiğe dayalı, mesleğin düzen içinde yürütülmesini sağlayan ilkeler yaratılmaktadır. Bu sistematik içinde mesleğin etiği değil mesleğin ilkelerinden söz etmek daha doğru olacaktır.

Bilimin genel geçerli ve kesin niteliğinden dolayı tercih edilecek seçenekleri bulunmamaktadır. Bu nedenlerle mesleğin temel verileri bilimsel değerlerdir. Bu nedenle, bilimin, yasa ve kurallarının uygulamasında ahlaki bir tercih söz konusu olamaz. Çünkü uygulamanın yaratacağı sonuç önceden bilinmemektedir. Bilimsel verilerle karşı gelen insan yaptığı işin bilincindedir.

Sağlamlığı belirlenmeyen zemine inşaat yapılmayacağı, dayanım ve dayanıklılığı belirlenmemiş bir beton malzemesi kullanılmayacağı etik değil bilimsel bir değerdir. Yaşanan ahlak dışı olaylar etik değerlerdeki bozulmadan kaynaklanmamaktadır.

Mesleki Davranış İlkeleri
Öncelikle meslek etiği veya mesleki davranış ilkelerinden beklenen sonuçları sıralarsak;

- Üyelerin topluma, hizmet sunduğu kişilere, mesleğe, meslektaşına karşı dürüst ve adil davranması,
- Neyin ahlaki, neyin doğru olduğuna karar vermede kolaylık sağlaması,
- Üyelerin yanlış davranışlarını önlemek,
- Üyelerin, toplumda yaygınlaşan yolsuzluklardan uzak durmalarını sağlaması,
- Meslek yaşamını ilkelere bağlı kalarak sürdüren üyeleri desteklemek,
- Bu uygulamaların yaratacağı olumlu sonuçların giderek toplumda ahlakın egemen kılınmasına katkı koymasını..

Etik ve ahlakın genel nitelikleri ise;

- Bu değerler insanlar arası ilişkilerde, uygulamada ortaya çıkarlar,
- Bireysel değil toplumsal değerlerdir,
- Toplumsal kültürü, tarihi, sosyal, siyasal ve ekonomik özellikleriyle doğrudan bağlantılı içindedirler, değerlendirmelerde bu bağlantılar göz ardı edilmemelidir.

Mesleki davranış ilkelerinin sadece meslek alanlarıyla sınırlı tutulmasının yeterli olmayacağını örneklemek için; iş ilişkilerinde ve iş yaşamında fevkalade davranışlar sergileyen bir üyenin evde eşi ve çocuklarına iyi davranmaması, benzer durumda çevresinde sorunlar yaratması, meslek etiği dışında tutulması gereken bir olay olmalıdır. Bu nedenle bir insanın ahlaki bütünlüğe sahip olması gerekmektedir.

Meslek Etiği ve Mesleki Davranış İlkelerini Etik Anlayışıyla Karşılaştırma

Etik, tarihi ve toplumsal bir süreç olarak;

- Genel anlamıyla, bireyselle karşı toplumsalı, doğmaya karşı bilimi, bağımlılığa karşı özgürlüğü, ayrımcılığa karşı eşitliği vb. savunmayı gerektirir,
- Meslek etiği otoriteye ve yasa ya saygıyı gerektirir, sistemin sınırlarının dışına çıkmayı, sisteme karşı eylemi norma dönüştürmeyi önermez; bunlara karşı etik, tarihi süreçte insan düşünce ve pratiğiyle doğruladığı değerleri, insanlığın gelişmesi yönünde kısıtlamadan uygulamaya koymayı önerir,

Meslek Etiği Üzerine Değerlendirmeler
Harun Tepe, "Etik ve Meslek İlkeleri" adlı kitabın giriş bölümünde meslek etikleri sayısının hızla arttığını, aslında bu çalışmaların etik olarak adlandırılmalarının pek de uygun olmadığını, bunların meslek ilkeleri olduğunu belirttiikten sonra şu görüşe yer veriyor: "Kişi-Kişi ilişkisinde ya da kişinin bir insan durumuyla ilişkisinde yaşanan etik sorunların, meslekten mesleğe tümüyle değişmesinin söz konusu olmayacağı, bu sorunların ama tek tek yaşanan durumların değil bir çok durumda benzerlik taşıyacağı, taşıdığı da açıktır. Ahmet İnam'a göre çarçımız insanı "Etik kodlar sıroyun, kendine, Meslek odaları, doktorlar, mühendisler, iş adamları böyle kurallara acil olarak ihtiyaç duyuyorlar, içine düştükleri durumlarda yaptıklarını yargılayacak kurallar olsun istiyorlar... Bir takım kurallar yazılı hale getirilirse, ahlakın oluşturulabileceği düşünülüyor. Hukukla ilişkimizde de bu sorunun bir yanını görüyoruz. Hukuk kurallarını çıkarlarımız doğrultusunda eğit, bükme istiyoruz. Kuralları 'delmek' kaçamak noktaları bulmada 'hile ahlaki', 'kumazlık ahlaki', 'nihtik ahlaki' geliştiriyoruz. Şöyle bir bakınca insanın 'ahlak çoktan elimizden gittiği de haberimiz yok' diyebiliriz." İ.Küçüradı ise meslek etiği konusunda şunları söylüyor: "Bir meslek etikleri patlaması yaşanıyor. Ama burada da bir tehlike görüyorum: çok defa değer yargılarına karşı başka değer yargılarıyla karşı çıkılıyor. Bu da çıkmaz bir yol. Değer yargılarıyla uğraşacak, bunu başka değer yargılarıyla değil, felsefi değer bilgisiyyle yapmak uygun olur... Asıl sorun, etik hala normlardan ibaret sayılmasıdır. Yerli yersiz, bazen de gereksiz meslek etikleri geliştirme modası bunun bir göstergesi. Ne var ki, insanların normlara göre davranmaya zorlayabilmeleri –hukuk bunun peşinde ve bir noktaya kadar işe varıyor– ama değerleri koruyarak veya içinde bulunduğu durumlarda değerlere en az zarar vererek eylemde bulunmaya zorlamazsınız. Her kişi bu konuda tek başınadır. Yapılabilecek olan, belirli bir eğitimle bazı değer bilgilerinin temeli üzerinde kişilerin kendi kendileriyle hesaplaşmasını yardımcı olmaktır. Bunları yapmakla, dünyanın cennete dönüleceğini düşündüğümü sanmayın. Bu bitmeyecek bir çabadır, ama muhakkak gösterilmesi ve sürekli olarak gösterilmesi gereken bir çaba."

Mühendis ve mimarların ilişkilerini mesleki alan, meslek dışı alan ayırımı yapmadan genel anlamıyla etik ilişkiler temelinde bir bütün olarak değerlendirmek gerekir.

- Kaynakça:
- [1] TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, "Etik, Ahlak ve Meslek İlkeleri" adlı çalışması, Ankara 2004
 - [2] Güracan BÄNGER, "Mühendislik ve Etik", 20/07/2006
 - [3] Vikipedi, Özgür Ansiklopedi
 - [4] Ronald R.KLINE, "Mühendislikte Etik: Afet Etiği ve Ötesi", TÜ Dergisi, Sosyal Bilimler, Cilt 1, Sayı 1, Sayfa 23-34, Aralık 2002
 - [5] Haldun ABDULLAH, Nüket SAZAK, Murat YILDIZ, "Elektronik Elektronik Bilgisayar Mühendisliği Mesleğinde Etiksel İstisnalar"